

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

van

DINSDAG 6 OKTOBER 2015

Namiddag

Vraag van mevrouw Valerie Van Peel aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de donatie van stamcellen" (nr. 6170)

- [Antwoord van de minister](#)
- [Repliek](#)

Valerie Van Peel (N-VA):

Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, iedereen kent de verhalen en de laatste campagne over mensen die voor hun genezing moeten rekenen op een geschikte stamceldonor. Het vinden van zo'n donor is niet gemakkelijk, zeker niet als men die niet kan vinden binnen de familie, want dan is de kans om een geschikte donor te vinden slechts 1 op 50 000.

In het verleden zijn er verschillende acties geweest en thans loopt de actie "Help Jelle", die u wellicht allemaal hebt ontvangen. Voor deze patiënten is die donor natuurlijk van levensbelang. De beste kans om een geschikte donor te vinden voor de patiënt is een uitgebreid stamcelregister. Het is met andere woorden van belang dat zoveel mogelijk mensen zich willen en kunnen laten registreren als potentiële donor. Bij veel van die spontane acties en campagnes blijkt nu echter dat het Rode Kruis eigenlijk wat in problemen komt als er een te grote toeloop is. Zij zijn, naast de bloedinzameling, nochtans ook verantwoordelijk voor de stamcelinzameling. De organisatie beschikt daarvoor blijkbaar niet over voldoende werkingsmiddelen. Dat is natuurlijk erg frustrerend voor de patiënt, de donor en elke betrokkene.

Mevrouw de minister, ik heb dan ook een aantal vragen voor u. Vandaag is de maximumleeftijd om zich te laten registreren als donor blijkbaar vastgesteld op 40 jaar. Tot de leeftijd van 60 jaar mag men wel daadwerkelijk doneren. Kunt u mij uitleggen waarom precies deze leeftijdsgrenzen gekozen zijn? Zijn ze nog actueel of vindt u ze misschien voor herziening vatbaar?

Het Rode Kruis krijgt ook middelen van de overheid om te kunnen voorzien in de inzameling van onder meer stamcellen. Zijn die volgens u toereikend gezien de signalen die wij ontvangen? Wat acht u persoonlijk nog mogelijk om de registratiecapaciteit en bijgevolg het aantal geregistreerde donoren te verhogen?

Hoe verloopt de internationale samenwerking ter zake? Ziet u daar nog ruimte voor verbeteringen? Zo ja, welke?

Zoals ik al zei, blijktbaar worden mensen die acties starten om iemand te helpen, door het Rode Kruis soms aangemaand om deze acties te stoppen omdat zij de toevloed van registraties niet aankunnen. Vindt u deze acties zelf een goede zaak? Het is natuurlijk een soort campagne naar het publiek toe en op zich is de vraag of deze acties niet kunnen bijdragen tot een toename van het aantal donoren.

[\(naar boven\)](#)

Minister **Maggie De Block**:

Mevrouw de voorzitter, mevrouw Van Peel, de leeftijd om iemand als kandidaat-donor van bloedvormende stamcellen te registreren en de leeftijd om effectief te doneren, zijn bepaald door deskundigen ter zake in standaarden voor doneren en transplanteren, die regelmatig worden geüpdatet.

De leeftijd van 60 jaar om te doneren wordt internationaal toegepast en heeft te maken met de veiligheid van de donor. De leeftijd om iemand te registreren, is 40 jaar en dus 20 jaar jonger, zodat de geregistreerde donoren gedurende een lange periode beschikbaar zijn voor eventuele donatie, wat nodig is, omdat de kans op effectieve donatie klein is en daardoor de typering duur is.

In ons land zijn nu ongeveer 73 000 kandidaat-donoren geregistreerd. Met dat aantal beschikt België over een heel hoog aantal kandidaten in vergelijking met andere landen van de Europese Unie.

Het kan wel nuttig zijn om door gerichte sensibiliserende acties kandidaat-donoren van bevolkingsgroepen, afkomstig van etnieën die minder in het register vertegenwoordigd zijn, te bereiken, om aldus de kansen voor patiënten van die bevolkingsgroepen te vergroten. De informatie waarover wij via het Rode Kruis beschikken, is juist. Bepaalde groepen in onze bevolking zijn inderdaad enorm vertegenwoordigd, terwijl andere etnische groepen dat minder zijn, waardoor daar een zeker tekort is.

Er zijn in het wereldwijde bestand van Bone Marrow Donors Worldwide ongeveer 26 miljoen kandidaat-donoren gekend. Op dat gebied bestaat een internationale solidariteit. Alle kandidaat-donoren, de Belgische donoren inbegrepen, zijn beschikbaar voor een donatie, indien ergens in de wereld een patiënt is geboren die met zijn of haar bloedvormende stamcellen kan worden geholpen. Alle transplantatiecentra in België die transplantaties met bloedvormende stamcellen afkomstig van onverwante donoren uitvoeren, hebben dan ook toegang tot dat bestand. Dat betekent dan ook dat, indien in dat wereldwijde bestand van meer dan 26 miljoen donoren geen geschikte donor wordt gevonden, de kans erg klein tot bijna onbestaande is dat dankzij een actie voor een bepaalde patiënt een geschikte donor zou worden gevonden.

Bovendien bestaat het risico dat de donoren die zich ingevolge van een dergelijke actie aanmelden de indruk hebben dat zij zich beschikbaar stellen voor die ene patiënt. Men ziet dat zij dan eventueel later weigeren, wanneer zij voor een andere patiënt gecontacteerd worden. Het Rode Kruis moedigt die spontane acties dus niet aan. Het heeft daarover gecommuniceerd.

Initiatiefnemers en patiënten zouden in eerste instantie met de behandelende artsen contact moeten opnemen over de opportuniteit van transplantatie. Men moet in elk geval, zo de indicatie gesteld werd, in eerste instantie familiale potentiële donoren screenen, vooraleer men een procedure van *matched unrelated transplant* overweegt.

De contacten met de donorbanken verlopen via het Belgisch register voor beenmergdonoren van het Rode Kruis, het Marrow Donor Program Belgium Registry. Indien patiënten gedetailleerde informatie wensen over het zoeken naar een geschikte donor, dan kunnen zij die krijgen via hun behandelende arts, die dan enkel contact moet opnemen met het register voor beenmergdonoren.

Wij moeten de emotie begrijpen van mensen die op een wachtlijst staan voor transplantatie of die op zoek zijn naar een geschikte donor en dan via *Facebook* hun kans wagen. Ieder van ons zou misschien hetzelfde doen, maar de kans op resultaat is bijzonder klein en de kans dat die donoren ook weer vlug afhaken, is zeer groot. Niettemin begrijp ik de emotie, die daarin zeer belangrijk is.

Ik heb ook al meerdere keren geantwoord op vragen over het uitsluiten van homoseksuele mannen van bloeddonatie en, bij uitbreiding, van beenmergdonatie. Bij de FOD Volksgezondheid werd een wetenschappelijke werkgroep opgericht die zich, samen met de experts van de Hoge Gezondheidsraad, daarover buigt. Men dient zich effectief af te vragen of de vragenlijst waarmee gescreend wordt op eventuele risico's van overdraagbare aandoeningen, in casu seksueel overdraagbare aandoeningen, nog in voldoende mate proportioneel is met de desbetreffende risico's.

In die groep, die nu wordt uitgesloten, zou dus nog een groot aantal donoren kunnen zitten.

[\(naar boven\)](#)

Valerie Van Peel (N-VA):

Mevrouw de minister, in verband met dat laatste, u hebt kamerbrede steun voor die herziening.

Ik volg u ook wat betreft de persoonlijke acties en het gevaar dat men hierbij loopt om donoren te vinden die denken dat zij een bepaalde persoon gaan helpen en meer emotioneel reageren zonder voldoende na te denken over wat zij daadwerkelijk doen, maar die zich terugtrekken zodra blijkt dat zij slechts op een lijst zullen verschijnen en ooit donor zullen zijn voor een anoniem persoon. Ik begrijp dat volkomen. Het lijkt mij dus inderdaad correct dat een oproep om meer donoren te vinden veeleer vanuit de overheid of door het Rode Kruis moet worden gecoördineerd.

Wat ik vreemd vind in de discussie rond deze donoren is het volgende. Bij bloeddonoren is er vraag naar zoveel mogelijk donoren en elkeen die aan de deur van het Rode Kruis staat en in aanmerking komt volgens de huidige regelgeving, wordt met open armen ontvangen, terwijl dit niet het geval is voor dit soort donoren. U gaf het cijfer van 26 miljoen op internationaal niveau. Dat klinkt misschien veel, maar eigenlijk is dat niet zoveel. Als het gaat over die ene persoon die tussen die 26 miljoen anderen geen geschikte match vindt, dan klopt het dat het heel moeilijk is om voor die ene persoon hier in België iemand te vinden die matcht. Als wij echter het aantal donoren omhoog kunnen brengen in België, dan heeft dat wel een effect. Ik vind het een raar verhaal dat dit bij het Rode Kruis blijkbaar botst op organisatorische en/of financiële moeilijkheden om extra donoren aan te nemen. Mocht dat de reden zijn, dan zou dat spijtig zijn want dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn, los van de andere zaken die u hebt aangehaald.

Minister Maggie De Block:

Zij doen ook aan uitbreiding, maar zij zeggen dat zij nu vooral nood hebben aan donoren die

zich in andere etnische groepen in onze bevolking bevinden. Daarnaast trachten zij te sensibiliseren en te rekruteren.

Voor mij is het echter zo dat hoe meer donoren wij zelf registreren, hoe beter het is. Alleen zijn wij de betere leerlingen van de klas want in vergelijking met Europa en de rest van de wereld merken wij dat wij relatief veel donoren hebben geregistreerd. Zij zien echter dat zij in bepaalde groepen een tekort hebben.

Valerie Van Peel (N-VA):

Dan is het dus niet correct dat zij echt donoren zouden weigeren omdat zij het financieel niet aankunnen om ze erbij te nemen. Dat is eigenlijk wat een beetje terugkomt. Ik zie u van nee knikken.

Minister Maggie De Block:

Als u het persbericht goed hebt gelezen, dan hebt u gemerkt dat het erover ging dat er zich bij een oproep bijvoorbeeld 3 000 mensen aangeven, van wie er velen familie van elkaar zijn. Zij zullen daaruit waarschijnlijk niemand vinden die voor de persoon zelf of voor iemand anders als donor kan optreden. Er wordt dan veel geld van het budget opgesoupeerd zonder resultaat. Dat is het enige wat zij hebben gezegd. Zij hebben gezegd dat zij liever zelf oproepen. U weet ook dat als er zich zo'n situatie voordoet, iedereen in de familie wordt gescreend en onderzocht, maar dat gaat dan om een beperkt aantal mensen. Zij zeggen dat de kans klein is dat, als men met zich met duizenden tegelijk aanbiedt, de donor zich in deze kleinere groep van 3 000 bevindt. Dat was de enige redenering die zij hebben gemaakt.

Het incident is gesloten.

[\(naar boven\)](#)